

EUROOPA KOHTU OTSUS

3. juuli 1974*

1. *Eelotsuseküsimumused – Riigisisene õigus – Tõlgendamine – Ühenduse õiguse kohaldamisalasse kuuluvad elemendid – Euroopa Kohtu pädevus (EMÜ asutamislepingu artikkel 177)*

2. *Asutuse aktid – Määrused – Siduv jõud – Kohaldamistingimused – Kindlaksmääramine – Pädevad riigisisemed ametiasutused – Laad – Mõju – Puudumine (EMÜ asutamislepingu artikkel 189)*

3. *Vaba liikumine – Töötajad – Liikmesriigi kodanik – Töölevõtmine teise liikmesriigi territooriumil – Lapsed – Haridus – Õppetööle võtmine samadel tingimustel, nagu võetakse õppetööle vastuvõtva riigi kodanikke - Kohaldamisala (nõukogu määruse nr 1612/68 artikli 12 esimene lõik)*

[...]

Kohtuasjas 9/74,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Bayerisches Verwaltungsgericht'i III koja esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Donato Casagrande, elukoht München,

ja

Landeshauptstadt München,

eelotsust nõukogu 19. oktoobri 1968. aasta määruse nr 1612/68 (EÜT 1968 L 257, lk 2) artikli 12 esimese lõigu tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed A. M. Donner (ettekandja) ja M. Sørensen, kohtunikud R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. O. Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart,

kohtujurist: J. P. Warner,

Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. Oma 14. detsembri 1973. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 11. veebruaril 1974, esitas Müncheni Bayerisches Verwaltungsgericht (Baieri Halduskohus) EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimuse, mis käsitleb nõukogu 19. oktoobri 1968. aasta määruse nr 1612/68 (töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires) (EÜT 1968 L 257, lk 2) artikli 12 esimese lõigu tõlgendamist.

Määruse kohaselt omandas põhikohtuasja hageja, kes on Itaalia kodanik ja ühe Saksamaa Liitvabariigis töötava Itaalia töötaja laps, 1971.–1972. õppeaastal Münchenis keskharidust ja nõuab Müncheni linnalt, kes on põhikohtuasja kostja, et talle makstaks ergutusraha 70 Saksa marka kuus, mille näeb ette Baieri koolitusergutuse seaduse artikkel 2 (Bayerisches Ausbildungsfoerderungsgesetz).

Kuna põhikohtuasja kostja keeldus tema suhtes seda meedet kohaldamast põhjendusel, et nimetatud seaduse artikkel 3 puudutab ainult Saksa kodanikke, kodakondsuseta isikuid ja välismaalasi, kellel on varjupaigaõigus, kerkib küsimus, kas see artikkel 3 on koosõlas määruse nr 1612/68 artikli 12 esimese lõiguga.

2. Kuigi artiklis 177 sätestatud menetluse raames ei saa Euroopa Kohus otsustada riigisisest laadi õigusnormide tõlgendamise või kehtivuse üle, on ta siiski pädev tõlgendama määruse nr 1612/68 artiklit 12 ning ütlema, kas see artikkel käsitleb või mitte niisuguste ergutusmeetmete kohaldamist nagu vaidlustatud meede.

3. See artikkel 12 sätestab, et „teise liikmesriigi territooriumil töötava või töötanud liikmesriigi kodaniku lapsi, kes elavad selle riigi territooriumil, võetakse selle riigi üldhariduskooli, töö käigus toimuva väljaõppe kursustele ja kutseõppekursustele samadel tingimustel kui selle riigi kodanikke”, kusjuures liikmesriigid on kohustatud aitama kaasa „kõigile pingutustele, mille eesmärgiks on anda nendele lastele võimalikult head tingimused koolituses osaleda”.

Määruse viienda põhjenduse kohaselt võeti see määrus vastu eelkõige seetõttu, „et õigus liikumisvabadusele, nii et seda võiks kasutada objektiivse moodupuu järgi vabalt ja väärikalt, nõuab ... töötajate liikumist takistavate piirangute kõrvaldamist, eelkõige selliste piirangute kõrvaldamist, mis on seotud töötaja õigusega olla koos oma perega ja tema pere integreerimistingimustega vastuvõtjariiki”.

4. See integratsioon eeldab välismaalasest töötaja lapse puhul, kes soovib omandada keskharidust, et see laps saaks samadel tingimustel nagu tema liikmesriigi kodanikest

kaaslased soodustusi, mis on ette nähtud vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega selleks, et ergutada lapsi õppima.

Artikli 12 teises lõigus sätestatud õigusnormist, mille kohaselt liikmesriigid aitavad kaasa kõigile pingutustele, mille eesmärk on anda nendele lastele võimalikult head tingimused koolituses osaleda, järeldeb, et selle artikli eesmärk on õhutada spetsiaalseid jõupingutusi, tagamaks, et nad saaksid võrdset kasu õppetööst ja olemasolevatest koolitusvõimalustest.

Sellest tuleb järeldada, et sätestades, et kõnesolevaid lapsi võetakse õppetöölle „samadel tingimustel kui” vastuvõtva riigi „kodanikke”, käsitleb artikkel 12 mitte ainult vastuvõtueeskirju, vaid ka üldisi meetmeid, mille eesmärk on hõlbustada kooliskäimist.

5. „Staatsanwaltschaft” halduskohtu juures, kes on põhikohtuasja menetlusse astuja, väitis veel, et haridus- ja koolituspoliitika kuulub liikmesriikide pädevusse.

Kuna see poliitika kuulub Saksamaa Liitvabariigis suures osas Länder’ite pädevusse, kerib küsimus, kas artiklit 12 tuleb kohaldada mitte ainult keksvõimu õigusaktidega kindlaks määratud tingimustel, vaid ka tingimustel, mis tulenevad föderaalriigi koosseisu kuuluva riigi või muude territoriaalüksuste asutuste võetud meetmetest.

6. Kuigi haridus- ja koolituspoliitika ei kuulu iseenesest valdkondade hulka, mis on asutamislepinguga antud ühenduse institutsioonide pädevusse, ei tulene sellest siiski, et ühendusele üle antud volituste kasutamine on mingil viisil piiratud, kui see võib kahjustada meetmeid, mis on võetud niisuguse poliitika elluviimiseks nagu haridus- ja koolituspoliitika.

Eelkõige asutamislepingu III jaotise I ja II peatükk sisaldavad mitut õigusnormi, mille kohaldamisel võib olla mõju sellele poliitikale.

Mis puudutab määruse nr 1612/68 artiklit 12, siis kui selles osutatud tingimusi on volitatud kindlaks määrama riigisisese õiguse järgi pädevad asutused, tuleb neid ikkagi kohaldada, ilma et mõne teise liikmesriigi kodanikest ja asjaomase liikmesriigi territooriumil elavate töötajate lapsi ei diskrimineeritaks võrreldes liikmesriigi kodanikest töötajate lastega.

Kuna määrustel on asutamislepingu artikli 189 järgi üldine kohaldamisala ja need on kohustuslikud kõikides elementides ja otseselt kohaldatavad kõikides liikmesriikides, ei oma tähtsust, kas tingimused, millega on tegemist, määratakse kindlaks eeskirjadega, mille on kehtestanud keskvõim, föderaalriigi koosseisu kuuluva riigi või muude territoriaalüksuste ametiasutused või siis ametiasutused, mida riigisisene õigus nendega samastab.

Kohtukulud

7. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata.

Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates Müncheni Bayerisches Verwaltungsgericht'i 14. detsembri 1994. aasta määrusega esitatud eelotsuseküsimusele, otsustab:

sätetades, et teise liikmesriigi territooriumil töötava või töötanud liikmesriigi kodaniku lapsi, kes elavad selle riigi territooriumil, võetakse selle riigi üldhariduskooli „samadel tingimustel” kui selle riigi kodanikke, käsitleb määruse nr 1612/68 artikkel 12 mitte ainult vastuvõtueeskirju, vaid ka üldisi meetmeid, mille eesmärk on hõlbustada kooliskäimist.

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars

Pescatore Kutscher O Dálaigh Mackenzie Stuart

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 3. juulil 1974. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt